

UCHWAŁA NR XIV/278/19
Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z dnia 20 grudnia 2019 roku

w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w kwestii utworzenia przez Ministra Zdrowia Zespołu do spraw opracowania strategii protonoterapii w Polsce

Na podstawie § 16 ust. 2 Statutu Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2018 r. poz. 8635), Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się stanowisko Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w kwestii utworzenia przez Ministra Zdrowia Zespołu do spraw opracowania strategii protonoterapii w Polsce, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Wielkopolskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Stanowisko
Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
w kwestii utworzenia przez Ministra Zdrowia
Zespołu do spraw opracowania strategii protonoterapii w Polsce**

Protonoterapia jest zaawansowaną metodą radioterapii, która zmniejsza dawki promieniowania w zdrowych tkankach, umożliwiając potencjalną poprawę wyników leczenia chorych onkologicznych poprzez zmniejszenie powikłań i pozwalając na bezpieczną eskalację dawek w celu zwiększenia skuteczności eradykacji guza nowotworowego. Obecnie na świecie działają 64 ośrodki protonoterapii (2017 r.), w tym 27 w Ameryce Północnej i 20 w Europie. Pomimo tego, że protonoterapia jest droższa od konwencjonalnej radioterapii, liczba dowodów potwierdzających korzyści zdrowotne netto wynikające z terapii protonowej stale rośnie.

W powyższej odmianie radioterapii stosuje się jako wiązkę promieniowania jonizującego protony o energiach do 250 MeV. Dzięki temu protonoterapię stosować można do leczenia (także u dzieci) nowotworów mózgu i rdzenia kręgowego, a także w innych lokalizacjach, w których guz nowotworowy położony jest bardzo blisko narządów krytycznych (np. serca, mózgu, soczewki, szpiku kostnego, gruczołów płciowych).

Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie onkologii wspomina o radioterapii protonowej jako ważnej opcji terapeutycznej wobec prognoz zwiększonej zapadalności ludności na nowotwory i zmian w sposobie leczenia. Według zaleceń American Society for Radiation Oncology oraz Particle Therapy Co-Operative Group uzasadniona jest budowa jednego centrum protonowego na dziesięć milionów osób, z czego wynika, iż w Polsce mogłyby funkcjonować nawet 4 ośrodki tego typu. Istotne jest, przy zachowaniu ostrożności szacunków, że do radioterapii protonowej w Polsce kwalifikować może się ok. 2-2,1 tys. pacjentów rocznie (raport „Strategia Rozwoju Protonoterapii w Polsce”, 2017).

Wspomniany wyżej raport, który uzyskał pozytywną opinię konsultanta krajowego w dziedzinie radioterapii onkologicznej, wskazuje, że w Polsce potrzebne są nowe ośrodki protonoterapii zlokalizowane w centrach onkologii finansowane ze środków publicznych, przy zachowaniu adekwatnej do możliwości NFZ kwalifikacji chorych.

Przy wsparciu specjalistów z pięciu województw Polski Zachodniej (lubuskiego, dolnośląskiego, opolskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego) opracowany został projekt utworzenia przy Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu ośrodka radioterapii protonowej o nazwie INPRONKO (INnowacyjna PRotonoterapia w ONKOlogii), będącego porozumieniem jednostek klinicznych, naukowych i samorządowych. W roku 2016 projekt został wpisany na listę w Ministerstwie Infrastruktury projektów wynegocjowanych pomiędzy Rządem i Samorządem Województwa Wielkopolskiego. Projekt INPRONKO był omawiany 12 grudnia 2017 roku na posiedzeniu trzech zespołów parlamentarnych: do spraw Protonoterapii w Polsce Zachodniej "INPRONKO", ds. Dzieci oraz ds. Praw Pacjentów. Podczas wspólnego posiedzenia przedstawiono znaczenie protonoterapii w leczeniu onkologicznym, nakreślono kluczowe wyzwania systemowe w tym zakresie, a także – wypracowano wspólne stanowisko popierające utworzenie w Poznaniu jako drugiego w Polsce ośrodka radioterapii protonowej.

W przedmiocie budowy Ośrodka Protonoterapii w Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu swoje stanowisko zajął Sejmik Województwa Wielkopolskiego, wyrażone Uchwałą Nr XLIV/1013/18 z dnia 26 marca 2018 r. *w sprawie Budowy Ośrodka Protonoterapii w Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu*, uznając, że jest projektem o znaczeniu strategicznym dla rozwoju regionu zachodniej Polski.

Pomimo aktywnego uczestnictwa w pracach na rzecz rozwoju protonoterapii w Polsce przedstawiciele Wielkopolskiego Centrum Onkologii w Poznaniu (jako Lidera instytucjonalnego Konsorcjum na rzecz INPRONKO w Polsce Zachodniej), żadna z tych osób nie została jednak powołana Zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 listopada 2019 r. w skład Zespołu do spraw opracowania strategii protonoterapii w Polsce.

Nieoficjalne informacje przekazywane w środowisku onkologów wskazują, iż efektem pracy powyższego Zespołu ma być zaplanowanie w Warszawie i w Bydgoszczy budowy ośrodków protonoterapii w ramach szpitali publicznych przy pomocy kapitału prywatnego (partnerstwa publiczno-prywatnego). Pomysł umiejscowienia w renomowanych ośrodkach onkologicznych prywatnych zakładów protonoterapii, jest – jak wskazują dotychczasowe doświadczenia z zakresu zaawansowanych technologii w służbie zdrowia – bardzo niebezpieczny, gdyż powoduje wysysanie publicznych środków z Narodowego Funduszu Zdrowia pod szyldem publicznych szpitali. Takie rozwiązanie prowadzić może do nadmiernej kwalifikacji i nadmiernej rekrutacji chorych, gdyż prywatny inwestor dążyć będzie nie tylko do odzyskania zainwestowanych środków, ale również do osiągnięcia zysków.

Zauważyć należy, że ośrodek radioterapii protonowej, którego zadaniem jest udzielanie świadczeń zdrowotnych musi być częścią istniejącego szpitala, która jednocześnie udziela

świadczeń w zakresie radioterapii fotonowej (konwencjonalnej). Zasadne jest, aby taki ośrodek stanowiący w istocie Zakład Radioterapii Protonowej był częścią jednego z Centrów Onkologii. Tylko takie usytuowanie ośrodka zapewni racjonalne kierowanie pacjentów i wybór dla nich optymalnej metody leczenia, a także właściwe, efektywne wykorzystanie środków publicznych.

W świetle powyższego, Sejmik Województwa Wielkopolskiego wyraża swoje zaniepokojenie sytuacją, w której daleko zaawansowany koncepcyjnie i organizacyjnie projekt z Wielkopolski INPRONKO który ma zaplecze 10 mln ludzi, współpracę z krajowym przemysłem (Narodowe Centrum Badań Jądrowych), nie znajduje ani wsparcia, ani wymiernego zainteresowania na szczeblu ministerialnym pomimo istotnego wsparcia – partycypacji w kosztach Samorządu Województwa Wielkopolskiego oraz pozytywnej opinii Wojewody Wielkopolskiego i przekazania przez niego z zasobów Skarbu Państwa nieruchomości pod budowę ośrodka.

Ze zdziwieniem zauważamy, że w skład Zespołu weszły osoby do tej pory wypowiadające się przeciwko dalszemu rozwojowi protonoterapii, które obecnie dążą do utworzenia takich ośrodków u siebie, natomiast wyeliminowani zostali przedstawiciele Polski Zachodniej, którzy włożyli największy wysiłek w opracowanie realistycznej strategii.

Wobec przytoczonych faktów, Sejmik Województwa Wielkopolskiego apeluje do Prezesa Rady Ministrów i Ministra Zdrowia o włączenie do powołanego Zespołu do spraw opracowania strategii protonoterapii w Polsce przedstawicieli z Wielkopolski, którzy zainicjowali prace na rzecz dalszego rozwoju protonoterapii.